

А. А. Андреєв јорт речлөн продолженіје

сб сіе політїческѡй пыщкѡса јѡз, мы і определајтїс налыс моралнѡй уѡдмѡсѡ. Сталін јорт отчотнѡй докладас вїсталїс, мы і капїталїстїческѡй странајасын буржуазнѡй печатлѡн лїст-бокјасыс пестрїтѡны сы-жылыс сылѡмѡн, мы, бѡр-ја кык-кујїм војас чѡжѡн кадрјасѡс весалѡм нубѡдѡмѡн, болшевікјас слабѡдїсны аснысѡ. Мед утешајтасны аснысѡ тајѡ господајасыс. Мі тїјанкѡд бура тѡдам, мы і партија вѡчїс ыжыд фелѡ, уна со сурс

Организаціоннѡй ужлѡн ѡткымын могјас жылыс

Ѳтї кѡ, збыл, мы і партија решїтїс ыжыд организаціоннѡй мог выл кадрјасѡс выдвїгајтѡмѡн. Практическѡй ужлѡн опыт, олѡм да конкретнѡй ѡстановка тѡдѡмыс выл кадрјаслѡн кывшутѡг ыжыджык, најѡ культурнѡйѡсжык, унаѡн вышѡй да среднѡй образованїеѡс, најѡ абу зара-жїтѡмаѡс дїректївнѡй руководство бюрократїческѡй налотѡн, чванствѡн, вѡждїзмѡн, јонжыка јїтѡмаѡс массајаскѡд, честнѡ-јѡсжык да преданнѡйѡсжык асланыс партијалы. Лѡсѡдѡма замечателнѡй драгоценнѡй фонд. Могыс сыын, медым дорожитны тајѡ фонднѡс, ѡтсавны выл кадрјаслы кыпѡбчыны збыл руководелїелїас урѡвенѡз. Руководелїелїас ужлѡн серїознѡй опыт налѡн нѡшта абу, колѡ ѡтсавны налы тајѡ фелѡн да болшевістскѡй закалка да політїческѡй воспїтанїе бѡстѡмын.

Мѡд кѡ, Сталін јорт сорнїтїс партијнѡй руковоствѡн партијно-полїтїческѡй уж да ѡвмѡсѡн вескѡдлѡм правїлнѡја сочетајтѡм ѡбеспечїтны коланлун жылыс.

Вермам ѡ мї шуны, мы і мїјан крајкомјас, ѡбкомјас, рајкомјас практика вылын тырвыјѡ усвоїтїсны нїн тајѡ организаціоннѡй могѡс? Ез, тајѡс нѡшта шуны оз поѡ. Жалїтѡмыс, весїг медса бѡрја кадын Централнѡй Комїтетлы ковміс серїознѡја поправлајтны ѡткымын ѡбкомјасѡс вескѡдлѡм ѡбносторонносты: лїбѡ сбївајтѡны хоѡзаственнѡй ужлѡн увлекајтѡм вылѡ, партијно-полїтїческѡй могјас вунѡдѡмѡн, лїбѡ, мѡдарѡ, шыбытѡны хоѡзаственнѡй уж, а бѡрвылас занїмајтѡны сїјѡн прорывјас бырѡдан пѡрадокын.

Устав куѡа предложенїејас, кодјасѡс пыртѡма сїездѡн вїдалѡм вылѡ, предусматрївајтѡны некымын производствѡно-ѡтраслевѡй ѡтделїас упразнїтѡм. Но тајѡс некыѡз оз поѡ вїдлавын кыѡї сѡветскѡй да хоѡзаственнѡй ужлѡн руковоствѡлыс могјасѡс векнѡдѡм. Вообщѡсѡ сѡкыд да оз поѡ определїтны, внїманїелѡн да ужлѡн кымын прѡцент мїјан организаціајасын должен мунны партијно-полїтїческѡй уж вылѡ да мыјтѡм хоѡзаственнѡй

выл, свежѡй, портїтчытѡм кадрјасѡс выдвїнїтѡмѡн. Тајѡн мї јонмѡдїм став ѡношенїејасын партијнѡй, сѡветскѡй, хоѡзаственнѡй да профсојузнѡй организаціајасын вескѡдлан фелѡ. Фелѡнм мїјан ѡнї мерајтны поѡтѡма зумыджык да на-дежнѡйжык. Но зев ыжыд организаціоннѡй уж вылѡ вїдѡдѡтѡг, кодѡс нубѡдѡма партијаѡн, мїјанѡс вїччысѡ, јортјас, воѡын нѡшта не еѡа уж, сы жылыс сорнїтїс Сталін јорт.

руководство вылѡ. Тани долженѡс петны сыыс, мы і вїсталїс Сталін јорт 1937 воын ВКП(б) ЦК пленум вылын. Сталін јорт вїставлїс:

„Ѳнї кѡ ѡткымын мїјан јортјас, партијно-полїтїческѡй уж јонмѡдѡмѡ кутчысѡмѡн, думыштасны вѡшїыны хоѡзаствоыс, то тајѡ лѡд мѡд крајност, кодї кутас сулавны мїјанлы не еѡажык жертвајас. Оз поѡ шыбласны ѡтї крајностѡн мѡдѡ. Оз поѡ торїѡдны полїтїка хоѡзаствоыс. Мї огѡ вермѡ мунны хоѡзаствоыс сїѡ жѡ, кыѡї огѡ вермѡ мунны полїтїкаыс. Медым удобнѡжык вѡлїзу-чајтны, јѡз обычнѡ методологїческѡја торїѡдны хоѡзаство вѡпросјас полїтїка вѡпросјасыс. Но тајѡ вѡчѡ сѡмын методологїческї, їскусствѡннѡ, сѡмын велѡдѡм удобѡство могыс. Олѡмын, мѡдарѡ, практика вылын полїтїка да хоѡзаство торїѡдтѡмѡс. Најѡ сушествујтѡны ѡтлаын і фелїтујтѡны ѡтлаын. І сїјѡ, кодї думајтѡ мїјан практическѡй ужын торїѡдны хоѡзаствоѡс полїтїкаыс, јонмѡдны хоѡзаственнѡй уж полїтїческѡй уж умалајтан дѡнѡн, лїбѡ, мѡдарѡ, јѡнмѡдны полїтїческѡй уж хоѡзаственнѡй уж умалајтан дѡнѡн,—сїјѡ ѡбязателнѡ вескалас тупїкѡ“.

Кѡймѡдѡ вѡпрос. Сталін јорт, организаціоннѡй мѡжас пѡвсыс ѡтїкѡн сувтѡдлїс мїјан партијнѡй организаціајас воѡын сѡветскѡй да хоѡзаственнѡй ужлыс торїа ѡтраслїас јѡзѡн јонмѡдан мог, медым не подменајтны сѡветскѡй да хоѡзаственнѡй органїасѡс да не пѡртны асѡ сѡсѡмјасѡс. Со мы і Сталін јорт вїставлїс та куѡа 1937 воын ВКП(б) ЦК пленум вылын:

„Партијнѡй организаціајасѡс хоѡзаственнѡй мелѡчїасыс мездѡм жылыс да партијно-полїтїческѡй уж јонмѡдѡм жылыс резолуціа проект тѡдса пунктлѡн пыщкѡсыс не сыын, медым вѡшїыны хоѡзаственнѡй ужыс да хоѡзаственнѡй вескѡдлѡмыс, а сѡмын сыын, медым не лѡчны воѡд мїјан партијнѡй организаціајасын хоѡзаственнѡй органїасѡс подменајтан да ѡбезлїчївајтан практика,

сы лыдын да торїѡн нїн земелнѡй органїасѡс. Колѡ, сїѡкѡ, усвоїтны хоѡзаственнѡй органїасѡн болшевістскѡй вескѡдлѡмлыс метод, кодї ем сыын, медым дугдывтѡг ѡтсавны тајѡ органїасыс-лы, дугдывтѡг јонмѡдны најѡс да вескѡдлыны хоѡзаствоѡн не тајѡ органїассыс бокытї, а на пыр“.

Поѡѡ-ѡ, јортјас, шуны, мы і Сталін јортлыс тајѡ серїознѡй предупреденїесѡ мїјан организаціајасын тырвыјѡ нїн пѡртѡма олѡмѡ? Оз, тајѡс шуны оз поѡ, сы вѡсна мы і мїјан ѡткымын организаціајасын ѡнѡз ем ужлѡн кык тїп да работнїкјаслѡн кык тїп. Отїјас, кодјас зїлѡны вѡчны ставсѡ асныс, бѡстѡдны быдторїѡ, кысѡкны хоѡзаственнѡй да сѡветскѡй руковоствѡлыс став мелѡчѡс парт-организаціаѡ, і мы і вѡсна оз вермыны справїтчыны да нубѡдны фелѡсѡ помѡз, сїѡкїѡн сѡветскѡй хоѡзаственнѡй организаціајасыс ѡбезлїчївајтѡмѡн.

Ужлѡн да ужалысјаслѡн мѡд тїп—тајѡ асыныс вескѡдлѡмѡс ѡбщѡдїректївнѡй вескѡдлѡмѡ вѡјѡдѡм, став конкретнѡй да опера-тївнѡй вескѡдлѡмѡ быдѡн-лы кодлы угоднѡ перепоручїтѡм. Ме ескѡ вермї вѡјѡдны торїа ѡбкомјас ужыс не еѡа таѡдм конкретнѡй примерјас, но сїјѡ ѡв-вакѡ колана. Могыс сыын, медым жїкѡд бырѡдны тајѡ тырмытѡмторјасѡ сѡветскѡй да хоѡзаственнѡй органїасѡс јѡзѡн јонмѡдѡм да наѡн правїлнѡја вескѡдлѡм пыр.

Нѡлѡд. Быд ужлѡн вескѡдлѡмын важ моз медса серїознѡјѡн колѡ јѡзѡс подбїрајтѡм да їсполненїелѡн прѡверка. Тї тѡданныд, мы і та вылын серїознѡја настаївајтлїс Ленин, кор вѡлї сїјѡ ловја на кыѡї правїлнѡй руковоствѡлѡн ѡсновнѡй организаціоннѡй условїе вылѡ. Тајѡ колѡ медса сушествѡннѡјѡн і сѡдѡ. Та жылыс дугдывтѡд, вѡс-тојчївоја мїјанлы каѡылѡ Сталін јорт.

Поѡѡ-ѡ шуны, мы і тајѡ партијнѡй, сѡветскѡй да хоѡзаственнѡй руковоствѡлѡн ѡсновнѡй организаціоннѡй условїеыс гырїс мїјан руководелїелїас вїрѡз да јажѡз? Оз, тајѡс шуны, јортјас, оз поѡ.

Фелѡыс щѡкыда вѡјѡд-сывлѡ сыѡ, мы і пѡжавсѡны дїректївајас, кодјас повтѡрајтѡны ѡтї мѡдѡс, да колѡны їсполненїе прѡверїтѡг. Щѡкыда јѡзѡс подбїрајтѡм сувтѡдѡма сѡсѡм невнїмателнѡја, мы і на бѡр-са быт лѡс кадрјаслѡн текучест, јѡзѡс щѡкыда вѡжлалѡм, сы вѡсна мы і најѡ оз ѡбеспечївајтны асыныс назначенїесѡ.

Сїѡ кѡ могыс сыын, медым бырѡдны тајѡ тырмытѡмторјасѡ да збылыс пыртны јѡзѡс внїмателнѡја подбїрајтѡм да їсполненїелїасыс прѡверка, кыѡї воѡд вылѡ мїјан став ужын ѡсновнѡй условїе.

Вїтѡд. Збыл, мы і враг-јаслыс ѡсновнѡй кадрјасѡс разѡблачїтѡма да грѡмїтѡма. Но тајѡ не должен мїјанѡс располагајтны бла-гѡдушїеѡ, а абу сомнѡнїе, мы і мїјан некымын јѡзлѡн вермасны течсыны сѡсѡм настроенїејас,—со пѡ ѡнї мї врагјасѡс разгромїтїм, ѡнї поѡд бара спокојнѡја ужавны. Таѡдм настроенїејасыс вѡлїны ескѡ ѡпаснѡјѡс, најѡ кѡ шымыр-тїсны мїјанлыс организаціајасыс. Сталін јорт ѡлѡдлїс враждебнѡй капїталїстїческѡй окруженїе жылыс, і тајѡ ѡлѡдѡмѡс мїјан јѡз некѡр не долженѡс вунѡд-лыны. Нѡшта ердѡдѡм кол-ласјасыс да мїјанѡ вылыс мѡдѡдалан врагјас кутасын на їзобретајтны тышлыс выл, јонжыка утонченнѡй формајас; ѡтї методјас вы-лын провалїтѡмѡн, најѡ кутасын їзобретајтны му-кѡд методјас. Најѡ їспол-зујталѡны нїн клевета фор-мајас мїјанлыс выл кадр-јасѡс подшїбајтѡм могыс.

Могыс сыын, медым і воѡд разѡблачајтны да парализујтавын врагјаслыс вредїтны, кадрјас вербујт-ны да мїјан рајдасѡ дезор-ганизаціа пыртны став да быдсаїа зїлѡмјасѡс.

Квајтѡд. Колѡ шуны сы жылыс, медым не лѡзлыны партијнѡй организаціајас руководство да контрол внї-манїе улыс ужлыс нї ѡтї јукѡн—полїтїческѡй, хоѡз-аственнѡй да сѡветскѡй. Урок-јас вїсталѡны, мы і та бѡк-сан војѡдѡр вѡлї лѡдѡма мїјан организаціајасын зев гырыс тырмытѡмторјас, і Централнѡй Комїтетлы ков-міс серїознѡја поправлајт-ны ѡткымын ѡбкомјасѡс да крајкомјасѡс.

Например, оз поѡ шуны, мы і благополучнѡ вѡлї фелѡыс сѡсѡм важнѡй ѡтрас-лѡн вескѡдлѡмыс, кодї јїтѡ-чѡма населенїелїасыс непос-редствѡннѡй потребностјасѡ ѡбслужївајтѡмкѡд, кыѡї государствѡннѡй да коопе-ратївнѡй торговлѡ. Поѡѡ-ѡ ошїысны, мы і мїјан парт-организаціајас тырмытѡн серїознѡја вескѡдлѡны тајѡ фелѡныс да тајѡ учрежде-нїејасын партијнѡй ужлѡн? Оз, тајѡн ошїысны оз поѡ.

Оз поѡ сїѡ жѡ прїзнајт-ны удовлѡтворїтелнѡјѡн партијнѡй ужлѡн вескѡдлѡм мїјан вузјасын да техни-кумјасын, кѡнї гѡтѡвїтѡ-ны уна со сурс мїјан мед-бур томјѡз, кодјас аскї, велѡдчѡны помалѡм бѡрын, кутасын ужавны да вес-кѡдлыны полїтїческѡй, хоѡзаственнѡй да культурнѡй уж медса разлїчнѡй ѡт-раслїасын. А ѡд мїјан вуз-јасын да техникумјасын велѡдчѡны 1.553.000 морт. Серїознѡй поворотсѡ, Ста-лін јортѡн ѡлѡдѡм бѡрын, мїјан партијнѡй организаці-ајас та бѡксан нѡшта ез на вѡчны.

І, медѡбрын, вїѡму ѡв-мѡсын партијнѡй уж жылыс. Кывшутѡг, отчотнѡй кад-ластын вїѡму ѡвмѡсын пар-тїјно-полїтїческѡй уж јон-міс. Первїчнѡй парторгани-

заціајаслѡн лыдыс да пар-тїјаса шленјаслѡн лыдыс сѡдїс. Но век жѡ колѡ прїзнајтны вїѡму ѡвмѡсын мїјан партијнѡй ужлыс сла-блун да сїктын да вїѡму ѡв-мѡсын вообщѡсѡ мїјан уж-лѡн сїјѡ зев гырыс могјас-кѡд сылыс лѡсавтѡмлун. Бѡстны кѡт ескѡ колхоз-јасын первїчнѡй организаці-ајас да коммуїстјас ем-лун состоїанїелїасыс фелѡ-јасѡс. Бѡрја во чѡжѡн мї їмеїтам колхозјасын парти-јаса шленјаслыс лыд мы-дакѡ сѡдѡм, но оз на нѡшта поѡ лыдѡны нормал-нѡјѡн, кор мїјан 243 сурс колхоз вылѡ сѡмын 12 сурс первїчнѡй партијнѡй организаціа партијаса 153 сурс шлен да кандидат лыдѡн.

А ѡткымын ѡбластјас ку-ѡа фелѡыс сулалѡ торїа лока.

Со, например, Белорусс-кѡй республика 9.665 колхоз вылѡ ем колхозјасын сѡмын 44 первїчнѡй организаціа, партијаса 614 шленѡн.

Вологодскѡй ѡбластын, 5.970 колхоз вылѡ ем 31 первїчнѡй организаціа, партијаса 442 шлен лыдѡн. Пермскѡй ѡбластын, 3.314 колхоз вылѡ—колхозјасын 16 первїчнѡй организаціа, партијаса 270 шлен лыдѡн.

Сїјѡ жѡ кадѡ емѡс рес-публикајас да ѡбластјас, кѡнї фелѡыс тѡдчымѡн буржык. Сїѡ, например, Азербайджанын 3.677 кол-хоз вылѡ ем колхозјасын 882 первїчнѡй организаціа, партијаса 14.500 шлен лы-дѡн. Казахстанын, 7.347 колхоз вылѡ—1.239 первїч-нѡй организаціа, партијаса 15.600 шлен лыдѡн. Ста-лінградскѡй ѡбластын, 1.655 колхоз вылѡ—507 первїч-нѡй организаціа, партијаса 5.286 шлен лыдѡн. Со аз-чанныд, кушѡм торїалѡмыс ѡткымын ѡбластјас кѡстын.

Кѡлѡ сїѡ жѡ пожелајтны, медым комсомоллѡн орга-низаціајас сетїсы серїоз-нѡй внїманїе сїктын ком-сомоллыс уж јонмѡдѡм вылѡ. Комсомол вермїс ескѡ тырвыјѡ їмеїтны, не ставас кѡ, то кызын кол-хозјасѡс асыс первїчнѡй организаціајас, а сек жѡ фелѡыс сулалѡ сїѡ, мы і 240 сурс колхоз пыс 100 сурс дорыс унжык колхозас абуѡс первїчнѡй комсомол-скѡй организаціајас.

Таыс, ферт, јортјас, оз пет, мы і мїјан организаці-ајас долженѡс заводїтны паскыд кампанїе колхоз-јасын первїчнѡй организаці-ајасыс да партијаса шлен-јасыс лыд механїческѡја сѡдѡм куѡа, но век жѡ ѡнї мї їмеїтам колхозјасын уна передѡвѡј јѡзѡс, кодјас кѡсѡны лѡны мїјан парти-јаса шленјасѡн, і воѡд вы-лѡ асланыс ужын мї ѡб-язанѡс сѡдтыны колхоз-јасын коммуїстјасыс да первїчнѡй организаціајас-лыс лыд. Тајѡ кокнѡдас мїјанлы кыѡї колхозјасын полїтїческѡй ужлыс мог, сїѡ і колхозјасын вескѡд-лѡм кѡтыртѡм.

(Воѡд лѡд на).

ІККІ-ын ВКП(б) делегацијалон ВКП(б) XVIII-öd cjezd вылын доклад

ДОКЛАДЧІЕ МАНУІЛЬСКІУ ЈОРТ

(Продолженіе. Заводітчөмсө вiзöд 26-27-öd №№)

Перестраивајтöны ассыныс радјассö бöрöкөлöм нелегалнöй партијас, асланыс сöкыд тышыя вылын героизмыс да самоотверженностлыс обрацөңас петкөдлөмөн. Откымын компартијас лоисны нын, строндас олöмын серјознöй политическöй факторөн. Сöдö матыстчöмыс коммунистическöй да социал-демократическöй рабочöйяс да коммунистическöй да социал-демократическöй партијас актив костын. Сöдiс доверіеыс пролетаріјаслөн коммунистјас дiнö. Коммунистјас буржыка велалисны выражајтны массајаслыс нуждајассö да требованијејасö, сорнитны аслас ларөчöй класс да аслас

народ кывјөн. Јонмiс компартијаслөн iдејнöй сплоченностыс. Мјунхен лунјасö, кодi јукiс народјасöс, буржуазнöй да социал-демократическöй партијасöс капитулантјас да фашизмлы воцсаöмлөн соратникјас вылö, коммунистјас, вöлины нач öти партијадн, вöди сохранитiс ассыне политическöй да организационнöй монолитност.

Но, век жö, компартијаслөн лыднас быдмöмыс да массајасын налөн влјааније сөдöмыс оз лöсав требованијејаслы, кодјасöс сүвтöдöма Коминтерн секцијас воцын классöвöй тыш јосмöмөн да паскалыс мöд мировöй империалистическöй војнадн.

в) МИРОВОЈ РЕАКЦИЈАЛЫ ПАНЫД КОМПАРТИЈАЈАС-ЛÖН, ПРОЛЪТАРИАТЛÖН, УЖАЛЫС ЈÖЗЛÖН ТЫШКАГАН ТУЈ.

Фашизмлы да грабительскöй војнајаслы паныда успешнöй тышлөн интересјасыс требуйтöны, медым ужалыс јöз ујаснитисны аслыныс, кытчö нүдöд делöсö мировöй реакција, да индiсны ассыныс туј сылыс коварнöй замыселјассö орöдöм вылö.

Мыј кöсјö реакција? Сiјö кöсјö пöдтыны Испанскöй республика, лöсöдны Испанијаны пöрадоқјас, кодјас колöны германо-италијанскöй интервентјаслы да англо-французскöй банкирјаслы; сесса бостчыны Францијад, радикалјас кiјасөн кучкыны коммунистическöй партија куца, повчöдны мелкöй буржуадс мојдјасөн, мыј коммунистјас пö војналөн партија, помавны народнöй фронткöд, а сесса шыбытны, кычi пызыртöм лимонöс, јог гуö и радикалјасöс, востыны туј властö фашистскöй прохөдiсөңаслы.

Англијаны реакција кöсјö јонмöдны уна во вылö консерваторјаслыс; кычi „мирспаситысөңаслыс“ власт, орöдны лејбористскöй лидерјас кiјасөн народнöй фронтлыс двiженіе, демократизуйтны да вынтöммöдны англискöй рабочöй классöс; США-ын отсавны Фордјаслы, Морганјаслы да Херстјаслы ырдöдны демократическöй двiженіе.

Реакција кöсјe ескö разгромитны рабочöй двiженіе, разфелаетчыны социализмлөн странакöд.

Мыј кöсјöны рабочöй класс да ужалыс јöз? Најö кöсјöны быт отсавны испанскöй народлы лöсöдны ас ордас гортас пöрадоқјас, кодјас колöны сылы, кытартны испанскöй народлы международнöй зашщита, паскöдны став мiрым сөшöм двiженіе, медым реакцијалы ез вöв пöвадiтана пöдтыны вольнöй испанскöй народöс.

Најö кöсјöны далнеј востокын не лөңны Китај-

öс јуклöм, отсавны китајскöй народлы вöтлыны аслас странаыс јапонскöй захватчикјасöс, массајас двiженіеөн принудитны буржуазнöй правительствөјасöс дугöдны јапонскöй военшциналы поддөржка да снабдитны Китајöс враг вылын победа шөдöдöм вылö став коланаторјаснас.

Францијаны рабочöйяс вылыс кöсјöны заводуйтны народнöй фронтла дорö крестантвольыс да мелкöй городскöй јöзлыс колебнитчöм јукöднөс, кодјас пыр јонжыка убеждајтöдны, мыј мјунхенскöй политика нүдöд французскöй народöс германскöй фашизмлөн вассалö лöртöмö; не сöмын отстойтны народнöй фронт, но i паскöдны сiјöс сiјö слөјас шöт вестö, кодјас оз кöсјöны не мунны, не нүдöдны мукöдјасöс фашистскöй агрессорјас воцын капитулантја гiбелнöй туј куца.

Англијаны рабочöйяс кöсјöны помöд нүдöдны народнöй фронт лöсöдöм вöсна заводитöм нын тышсö, шук сiјдн вöчны решаушчöй удар не сöмын англичскöй, но i мировöй реакцијалы; сек жö народнöй фронт вöсна тын процессын зырны бокö англискöй буржуазиялыс профашистскöй элементјасöс, поддөржитны фашистскöй агрессорјаслы отпорлөн сторонникјасöс.

США-ын ужалыс јöз кöсјöны демократическöй двiженіе јонмöдöмөн да паскöдöмөн препјатствуйтны власт бердö реакционнöй профашистскöй элементјасö локтöмлы.

Фашистскöй диктатура странајасын Германијанын, Јапоніјанын, Италијанын став мiрса ужалыс јöз добивајтчыны војнаыс тајö странајасса правительствөјаслыс пораженіе, најö кöсјöны отсавны тајö странајасса народјаслы петны паскыд туј вылö фашистскöй режімлы паныд вöсө асöс-

вöй тышлөн, тышлөн, кодi вайöдö фашистскöй власт путкылтöмö, мыјын кровнöја заинтересован международнöй рабочöй класс да став ужалыс јöз. Најö кöсјöны торкны мировöй реакцијалы шыбытны спасателнöй круг Германіяса, Италијаса да Јапоніјаса фашистскöй правительствөјаслы, кодјас iсковтöны финансовöй банкротстволөн пропастö. Најö оз кöсјöны лезны, медым мировöй реакција сеттöс фашистскöй правительствөјаслы выл грабительскöй војнајас нүдöд вылö продолствіеыс, сырöлыс, рудалыс, нефтыс да с. в. iсточникјас. Најö кöсјöны торкны фашистскöй захватчикјаслы, кодјас уласöны класкыд народјас вылö, быс јонжыка полöдны серјознöй сопротивленіеыс, кöсјöны шөдöдны кокныд „победајас“. Најö требуйтöны кытартны сопротивленіе международнöй рабочöй класслыс, став мiрса антифашистскöй вынајаслыс фашистскöй экспансијалы паныд, народјасöс экономическöја да политическöја закабалитöмлы паныд, кычi најö военнöй порабощеніеө прелудіејелы паныд. Најö кöсјöны отсавны тышлы германскöй фашизмлы паныд, Австријаса порабощоннöй народ, Чехо-Словакијаса, Венгријаса закабалитöм народјас, закабалитöм угроза улын сулалыс Румынијаса, Југославияјаса народјас тышлы. Најö кöсјöны поддөржитны поработитöм абиссинскöй народöс италијанскöй фашизмлы паныд. Најö тышкасöны народјаслыс фронт, фашистскöй агрессорјас блоклы международнöй сопротивленіеыс фронт лöсöдöм вöсна.

Ужалыс јöз кöсјöны международнöй рабочöй класслыс јединöй фронт, медым помавны социал-демократияла реакционнöй лидерјас капитулантскöй политикакöд. Тацöм фронтыс петкөдас рабочöй двiженіеө шöдöвöшт, дезорганизованност состојанијеө фашизмлы паныд победоноснöй бојас туј вылö. Сiјö кыпöдас уна мiльон пролетаріјаслыс асланыс вынајасö ескöм, зарачитас сiјö ескöмнас ужалыс јöзлыс паскыд слöјјасöс, крестантствоöс, мелкöй городскöй јöзöс. Сiјö кыпöдас став странајасын фашистскöй агрессорјакöд народнöй массајаслыс воцсаныс вынөс, кыпöдас Германијаса, Италијаса да Јапоніјаса народјасöс фашистскöй диктатура путкылтöм вылö. Јединöй международнöй рабочöй фронт лöсöдöм вöли ескö фашизмлы зөв сöкыд пораженіеөн.

Ужалыс јöз кöсјöны јединöй фронт капиталистическöй странајасса рабочöй класслыс советскöй рабочöй класскöд, вооружоннöй сö-

ветскöй народкöд, кодi располлагајтö вынöдра государствон, побөдiвшöй социализм материальнöй вынөн. Сiјö фронтыс лөб мiрлөн подлиннöй гарантіадн. Сөшöм фронтлөн жугöдны вермытöм изгöраө жугöдас ассыне плөшсö мировöй реакција.

Капиталистическöй странајасса ужалыс јöз, кодöс вайöдöма отчајанијеöз кризисјасөн, ужтöмалöмөн, корысалöмөн, фашистскöй террорөн, империалистическöй војнајасөн, кодјасöс вайöдöма двiженіеө советскöй народлөн зөв гырыс социалистическöй победајасөн, кöсјöны овны фашизмтöг, капитализмтöг. Најö кöсјöны социализм i буррөш та воцна беснуйтчö пöдыс капиталистическöй мiр. Сiјö кöсјö спаситны асöс фашизмөн. Но фашизм оз спасит капитализмöс гiбелыс, öд фашизм сöмын пыдöжжык вöтлö массајаслыс недовольство, дастö зөв ыжыд разрушителнöй вына взрыв. Не спаситчыны фашизмлы империалистическöй војнајасөн, öд сылөн империалистическöй војнајасыс разöны революцијас. Не спаситчыны капитализмлы, мiр вылыс јуклöмөн, öд мiр вылыс јуклöмјас сöмын жуждаммöдöдны капиталистическöй хаос.

Оз спасит асöс издыхајтыс капиталистическöй мiр СССР-лы паныд контрреволюционнöй војнадн, а сöмын öзöдас ассыс гiбел-

Коминтернлөн 20 во лөңинско-сталинскöй туј куца

Јортјас!
ВКП(б)-лөн XVIII-öd cjezd заседајтö сiјö лунјасö, кор тырö кыч во Коминтерн кытартöмсан.

„III-öd Коммунистическöй Интернационаллөн всемирно-историческöй тöдчанлуныс, — гiжліс Ленин, — ем ссыны, мыј сiјö заводитiс пöртны олöмö Маркслыс величöшöй лозунг, лозунг, кодi вöчiс итог социализмлөн да рабочöй двiженіеө лөн немöвöдјас развiтiеөлы, лозунг, кодi выражајтсö поңатіеөн: пролетариатлөн диктатура“ (Ленин, соч. собр. т. XXIV, стр. 248).

Коммунистическöй Интернационал мунiс Ленин—Сталин туј куца, кор öтувтiс пролетарскöй авангардöс, кодöс вöли кыпöдöма став странајасса рабочöй класс пыщкыс Великöй социалистическöй революција победадн. Коминтерн лöсöдöм отвөчајтiс мировöй рабочöй двiженіеө да историческöй целјаслы, кодöс (двiженіеөс) вöли поткөдöма социал-демократіјалөн буржуазіјакöд классöвöй сотрудничество политикадн,

сö. Великöй советскöй народлөн вооружоннöй отпор вöрöдас ужлыс став мiр, ставсö најöс, кодјаслыс свобода вылö, уж вылö, медбур олöм вылö, страдөн независимост вылö правојассö талалис фашизм. Сiјö кыпöдас пролетаріјас да ужалыс јöзöс, кодјас гöгöрвоöдны, мыј воiс најö немöвöдјас мученіејасыс мынтысан час. Сiјö разас став мiрын вынöдра двiженіеө антифашистскöй вынајаслыс, кодјасöс лоас ободритöма советскöй народлөн фашизмлы зөв вына отпорөн. Сiјö јоткыштас тыш вылö народјасöс, кодјас сетчöз уклөнајтчыны фашизмкöд схваткајасыс. Сiјö бергöдас фашизмлы паныд фашистскöй государствојасса народјасöс, кодјас кiавыс бостисны öружіе. Фашистскöй правительствөјаслыс тајö лоас не сöмын СССР-лы паныд, но i собственнöй народјаслыс паныд војна. Советскöй народлы, став мiрса ужалыс јöзлы, став передөвöй да прогрессивнöй человечестволы тајö лоас меца справедливöй, свјашщеннöй војна, куцöм ез вöвлы некор человечество исторіяны, војна, кодi „обязательнö разас уна революционнöй гöрöдјас прöтивник тылын, империализмлыс радјассö разлагајтöмөн да деморализуйтöмөн“ (Ленин да Сталин, III том, стр. 10).

первој мировöй империалистическöй војна кадö пролетарскöй революција интересјаслы сiјö вöсөс iзменадн. Коммунистическöй Интернационал мунiс Ленинско-сталинскöй туј куца, кор пуктыліс став вынајассö сы вылö, медым 1918—23 војасын Централнöй Европанын революционнöй массајаслыс двiженіеөс вөскöдны капитализм путкылтöм вылö. Сiјö мунiс тајö туј куца, кор тышкасiс „реформајаслы“ да буржуазнöй демократіјалы паныд, код отсöгөн буржуазіја кöсјыліс откупитчыны революционнöй массајас натiкыс да пощны тујсö пролетарскöй революцијалыс.

Коминтерн мунiс Ленин—Сталин туј куца, кор капитализмлөн частичнöй да относительнöй стабилизация кадн вөскöдiс бiсö социал-демократіја куца, кодi аслас политикадн отсалiс буржуазнöй реакцијалы укрепитчыны да вужны рабочöй класс да ужалыс јöз вылö наступленіеө.

Коминтерн мунiс тајö туј куца, кор весалис ассыс радјассö попутчикјасыс, (Помсö вiзöд 4-öd листбок.)

Мануїльскі́й жо́рт докдадлөн пом Сетны ыжыджык төждлун кылөдчан ужјас выло

кодјасос случајно вөлі јоткөма коммунистическөј берөгө 1918—23 војасса революционнөј подјом гыдн, кор пөшщадатог нещкис оппортунистическөј зараздс, социал-демократизм-лөн, центризм-лөн, анархо-синдикализм-лөн идеологиялыс коласјасос. Сјдө мунис тајд туж куза, кор бостис курс ассыс секцијас болшевириутөм выло, нуддис тыш кык фронт выло, вытравитис беспринципнөј фракционизм да ориентирүтчис бойын монолитнөј компартијас дордөм выло.

Ленинско-сталинскөј туж куза мунис Коминтерн, кор мировөј экономическөј кризис итогын наступајтыс фашизм, заводитчыс империалистическөј војнајас воэын чуксалис массајасос фашизмлы да империалистическөј војналы паныд јединөј рабочөј да антифашистскөј народнөј фронт лөсөдөмдө. Тајдн Коминтерн отвечајтис уна миллион ужалыс јоз чајанијаслы, кодјас көсјоны топыджыка отувтны ассыныс радјасос, отувтчыны, медым общөј выныштчөмјасдн мынтдчыны фашистскөј террор мученијасыс, грабительскөј војнајаслөн кровавөј адыс, разлагајтыс капиталистическөј стројлөн зверствојас тискијасыс.

Коминтернлөн кыз воста туж, социалистическөј революција вөсна, пролетариат-лөн диктатура вөсна тышкасан туж—сјдө абу кокни туж. Сјдө вөлі јитчөма не сөмын победајаскөд, но јзев ыжыд сөкыдлунјаскөд да временнөј пораженијаскөд.

„...Революција,—висталдө Сталин јорт,—развивајтчө обычно оз вескыд восходашщөј виз куза, подјомлөн дугдывтөг быдман пөрадокын, а зигзагјас туждн, наступленијас да отступленијас туждн, прилвјас да отливјас туждн, кодјас калитоны революција вынөс развितिје мундөмын да дастоны сылыс окончательнөј победа“.

(Сборник: Ленин да Сталин, т. 3, стр. 7).
Тајд 20 во чөжнас миро-

вөј буржуазия вөчис ставсө сымогыс, медым чышкышты му чуждөм вылыс коммунистическөј движеніе. Сјдө арестүталис, пытајтис, валис коммунистјасос. Сјдө вөтлалис најос предпрјатіејасыс, мшајтис ужыс, котырталис налы паныд погромјас. Сјдө сөталис рејхстагјас, фабрикујталис „коминтерновскөј“ фальшивкајас, заключајталис международнөј полицејскөј соглашенијас. Коммунистјаслы паныд походн мунисны буржуазіалөн да неөтчыдја оруженосецјас, социал-демократіалөн да реформистскөј профсоюзјаслөн реакционнөј лидерјас.

Рабочөј класслөн лутдөј врагјас, кодјас лоисны фашистскөј разведкајаслы агентјасдн, зиллисны келдөны коммунистическөј движеніе болшевиетскөј туж вылыс, разложитны да погубитны сјдөс. Сталин јорт отсалис международнөј коммунистическөј движеніелы разоблачитны да ордөны классвөј враг агентјаслыс контрреволюционнөј замыслјасос. Сјдө вескөдлөм улын ВКП(б) жүгөдис вайос зикдө, чышкыштис презренинөј фашистскөј козавкајасос классјастөм социалистическөј общество строитысјас победоноснөј туж вылыс, јонмөдис сјдн мировөј коммунизмыс позицияјасос.

Сталин јорт не сөмын дорјис Марксыс—Энгельсыс—Лениныс великөј ученијесө вражескөј элементјаслөн извращенијесыс, но сјдө развитис сјдөс вөдө капитализм-лөн общөј кризис да СССР-ын социализм победа эпохалөн выл условіејас динө применительноја. Сјдө вооружитис тајд ученијенас международнөј пролетариатос, паскөдис нөшта ылдөжык сылыс горизонтјасос, нөшта јонжыка конкретирүтис сјдө тышлыс перспективјасос, тыртис став странајасса рабочөјјасос победа нөшта ыжыджык ескөмөн.

Сталин јорт вескөдлөм улын СССР-са народјас строитисны вынөбра сөциа-

листическөј крепост, быдлун јонмөдисны сјдөс асламыс социалистическөј победајасдн, сјдөн најдө музлывтөг крепаммөдисны ставмирса ужалыс јозлыс да международнөј пролетариатлыс позицияјасос.

Мировөј буржуазіалыс ставка лоі жүгөдөма.

Сјдөс вөлі жүгөдөма сы вөсна, мыј коммунизм оз поз бырөдны, кызи оз поз бырөдны і сјдөс новлөдлөсөс, рабочөј классос, сы вөсна мыј коммунизм—концентрированнөј выраженије, рабочөј класс кореннөј интересјаслөн, сјдө движеніе конечнөј целјаслөн кодјас совпадајтөны став ужалыс јоз интересјаскөд. Сјдөс вөлі жүгөдөма сы вөсна, мыј коммунизм-лөн идеја—тајд абу нин человечествос медбур умјаслөн отвлечоннөј мечта; тајд идејаыс азис ассыс материалнөј воплощеније СССР-ын, коді индө вернөј туж международнөј рабочөј класслы да став ужалыс јозлыс налөн освобожденијед.

Мировөј буржуазіалөн ставка вөлі жүгөдөма сы вөсна, мыј СССР-ын социализм строитан великөј сталинскөј делдөн јонмөдөма да крепитөма СССР-са рабочөј класслыс интернационалнөј пролетарскөј јитдөјасос буржуазнөј странајасса рабочөј класскөд. Сјдөс жүгөдөма сы вөсна, мыј оз лунјасдн, а часјасдн јонмө социализм-лөн вынөбра Страна, сы вөсна, мыј компартијас југдөдөны асыныс вөдө движеніесө Маркс—Энгельс—Ленин—Сталин бессмертнөј ученије факелөн. (Бурнөј аплодисментјас).

Мировөј буржуазіалөн ставка жүгөдөма да лоас жүгөдөма сы вөсна, мыј став мирса рабочөј класслыс да ужалыс јозлыс интересјасос вөдөм выдын сулалө ужалыс јоз человечестволөн гениј Сталин јорт.

(Бурнөј аплодисментјас ставон сувтөны гордөмјас: „Ура! Мед олас мировөј коммунизм-лөн великөј вождө Сталин јорт!“).

лыддис XVIII-дө сјезд вылын Сталин јортлыс висталдө доклад. Сталин јорт докладыс ме уна тор гө-гөрвөі. І днө ме гордөја шуа: „Ыжыд атдө Сталин јортлы, коді бат моз мијан вөсна төждысө быд лун.“

Маракушева Анна Ивановна.

Щелкәјур оикт.

Медым успешноја нуддөны кылөдчан ужјас сы келдө аскадын колдө дастыны колана мында такелаж, реквизиит (ромшщина, нөбр да с. в), инвентарјас, олан помешченијејас, аскадө вербујтны рабочөјјасос да колана ногдн најос сувтөдны.

Кушдөм жө та куза положенијеыс Ізваса Вөрпромхоз паста? Колдө вескыда шуны, мыј кылөдчиг келдө дастысана ужјас Ізва Вөрпромхоз паста мундө на зев омөла. Кылөдчан ужјасө ыжыда торкалө вөр пөрдөдөм да кыскөм куза омөла ужјас выполнајтөм. Од март 30-дө лун келдө вөрзаготовитөм куза районнөј план тыртөма сөмын пөрдөдчөм куза 71,4 прөцент выло да кыскөмдөн 66,8 прөцент. Тајд позорнөја бөрдөколтчымыс лоі сөмын сы вөсна, мыј торја колхозјасыс ез вөв аскадө мөдөдөма вөрө тырмыдөн јоз да вөв вын, дырөз нужалисны подготөвителинөј ужјас, вөрын рабочөјјас пөвсын абу тырмыдөнја котыртөма социалистическөј ордысөм да ударничество.

Талувја лун келдө вөрпромхоз паста имеитчө: цинк 46 прөцент мында да пенок 46 прөцент. Јона нөжјө такелаж перебрасывајтчө ылыс пунктјас. Абу буржык делдыс і мукдө сплавнөј материалјас дастөм куза. Нөбр заготовитөма 34 прөцент мында, ромшщина сөмын 9,7 прөцент дордө. Сіз жө рабочөјјасос вербујтөм мундө некытчө тужтөма. Апрель 1-ој лун келдө вербујтөма сөмын 21,4 прөцент мында план динө. Кылөдчан ужјас выло рабочөјјасос вербујтөм меоса омөла мундө Гам, Мохча сиктөветјас паста.

Нөшта омөлжыка делдыс сулалө аваріинөј вөр спаситөм куза. Аваріинөј вөр апрел 1-ој лун келдө освоитөма сөмын 20,6 прөцент мында. Тајд ужјас вылас талувдө на абу тырмыдөн выделитөма јоз да вөв вын. Напрөмер, Шөр генералнөј запан дорын тајд ужјас вылас колдө ужавны 80 мортлы да 30 вөвлы, а ужалдө сөмын 20 вөв да 17 морт. Медым Шөр куча запан дорыс спаситны став аваріинөј вөр апрел 20-дө лун келдө, јыс быд лун колдө шеддөны да кыкыны 240 кубометр вөр; збылысөсө жө днө кыскөны шөркофа сөмын 100 кубометрдн лун. Районнөј организацијаслөн неөтчыдја индөдјас да пре-дупрежденијејас выло вөдөдтөг, Бакур, Мохча, Гам сиктөветулыс колхозјас талувдө на пөшти немтор ез вөчны сіз жө і тајд ужјас выло вөв да јоз вын выделитөм куза. Тајд сиктөветјассыс јуралысјас да торја колхозса вескөдлысјас, вайөдисны сетчөз, мыј

аваріинөј вөрыс вермас петны мореб. Тајд сөмі не должендө допуститны, најдө должендө спаситны вөр, мыјдөм налы индөма сетөм планын!

Ыжыда тајд ужјасос торкалө і самдө производство вылын омөла вескөдлөм. Торја вескөдлысјас, медым рабочөјјасдн живөја вескөдлыны, сы местаб оз волевлыны производство выло, пјанствүтөны да с. в. Напрөмер, Шөр Куча запанын вөвлөм начальник Терентјев систематическөја пјанствүтис, а ез вескөдлыс рабочөјјасдн. Келчјурис фесатнык Вокујев ачыс некымын лунјасдн ез петавлы уж выло, а вескөдлыс канцеларіјасан. Вад керка дор вөручастокыс фесатнык Терентјев Аскентіј рабочөјјаскөд отлаын пјанствүтис да с. в. Ташдөм работныкјас вөліны і Вөрпромхозлөн аслас аппаратын. Напрөмер, кылөдчан ужјас куза сцциалист. Назаров, код выло вөлі пуктөма ыжыд кывкутана мөг—јурнудөны кылөдчан ужјас келдө дастысөмдн, медым тајд делдө вылас бостчыны став серјозностөн, сы местаб Назаров бөрја кадө зајмитчис рваческөј корөмјасдн, систематическөја кутис прогуливајтны. ЦК ВКП(б), СССР-са СНК да ВЦСПС-лөн трудовөј дисциплина јонмөдөм куза закон серти, Назаров лоі уж вылыс вөтлөма кыз злостнөј прогулшщик, рвач. Ташдөм јозыскөд ми должендө і немжалиттөг тышкасны вөдө.

Кылөдчан ужјас заводиттөз колны лыда лунјас. Онсан жө став пзртиннөј да беспартииннөј болшевикјаслы, вөр фронт вывса став ударныкјаслы да стахановецјаслы колдө кутчысны кылөдчан ужјас выло. Сиктөветјас да колхозјас нөдөі нужмастөг ставнас должендө выделитны јоздө кылөдчан ужјас выло.

Кылөдчан ужјас успешноја нуддөмын ыжыд роль кутас ворсны бура агитационно-массовөј уж да торја бригадајас, кылөдчан участокјас костын социалистическөј ордысөм котыртөм, а сіз жө трудовөј дисциплина нарушајтысјаскөд—прогулшщикјаскөд, рвачјаскөд, пјанникјаскөд решительноја тышкасөм.

Кылөдчан ужјас нуддөгдн ми должендө став рабочөјдөс төдмөдны болшевиетскөј партијалөн XVIII-дө сјезд вылын примитөм решенијејасдн да добитчыны сөб, медым 1939 во вылын успешноја нуддөны кылөдчан ужјас да аскадө да сөдтөддн сетны госу-дарстволы вөр.

К. Рочев.

Отв. редакторос вежыс —Н. Філіппов

Ме лоі грамотнөјөн

Некушдө правоин важдн ез ползүтчы гөл нывбаба, сјдө вөлі быдсама ногдн увтыртөма. Сөмын советскөј власт нывбабајасос мездис важја, сиркурыд олдыс.

Меным днө 42 ардс. Ондө ме вөлі неграмотнөј, ег төд ни днө шыпас. Кор нывбабајаслөн собраније вылын сорнитисны велөдчөм јылыс, ме думајтис, кыс

нин буракө пөрысөм бө-рын верман велөдчыны. Та бөрын, некымын лун колдөм бөрти, ме ордө локтис учительница Архіпова јорт да меным шуис: „Мунам школаб, ми тенид отсалам, медым те лоин грамотнөј мортдн“. Кывзи. Муні школаб. Оні 3 төлыс нин велөдла школаб, кужа лыдыфысны, гижны.

Неважөн Архіпова јорт